

Javne nabavke

Oglašavanje

SADRŽAJ

- [Zašto je oglašavanje bitno?](#)
- [Gdje se objavljuju oglasi?](#)
- [Kada se objavljuju oglasi?](#)
- [Stalno informiranje tržišta](#)
- [Oglašavanje na početku postupka javne nabavke za konkretan ugovor](#)
- [Oglašavanje na kraju postupka javne nabavke za konkretan ugovor](#)
- [Oglašavanje izmjena ugovora tokom njegovog trajanja](#)
- [Kako se dostavlja obavještenje i koliko se brzo ono objavljuje?](#)
- [Komunalne djelatnosti](#)
- [Dodatne informacije](#)

Objavljivanje odobrila Karen Hill, rukovoditeljica programa SIGMA

Zašto je oglašavanje bitno?

Oglašavanje je jedan od kamena temeljaca javnih nabavki. Potpuno i otvoreno oglašavanje:

- **podstiče odgovarajuću konkurenciju** – jer se time što veći broj potencijalnih dobavljača informira o prilikama za dodjelu ugovora, čime im se daje mogućnost da se nadmeću za njih, što opet dovodi do najbolje „vrijednosti za novac“ za javne naručioce;
- **dovodi do razvoja tržišta** – pošto se tako potencijalnim dobavljačima pokazuje da su dostupne poslovne prilike, čime se podstiče razvoj tržišta uz angažovanje novih i raznolikijih dobavljača i proširuje se baza dobavljača na lokalnom, regionalnom, nacionalnom i međunarodnom nivou;
- **pomaže u borbi protiv korupcije** – povećavanjem transparentnosti i staranjem o tome da dobavljači, javnost, mediji i drugi akteri budu svjesni dostupnih mogućnosti za dobijanje ugovora i u stanju da saznaju više o tim mogućnostima, kao i o dobavljačima kojima su ugovori dodijeljeni.

Gdje se objavljuju oglasi?

Obavještenja o ugovorima različitih vrsta i vrijednosti na koje se primjenjuje Direktiva moraju se objaviti u Dodatku „Službenog lista Evropske unije“ („SLEU“). Obavještenja bez naknade objavljuje Ured za publikacije Evropske unije. Besplatna verzija Dodatka „SLEU“ dostupna je na internetu pod nazivom „Elektronski dnevni pregled tendera“ (*Tenders Electronic Daily, TED*).¹

U mnogim državama EU propisana je obaveza objavljivanja, na nacionalnom nivou, obavještenja o ugovorima za koje ne važi obaveza oglašavanja u „SLEU“.

Druge publikacije: Prilike za dodjelu ugovora mogu da se oglašavaju i u drugim međunarodnim, nacionalnim ili lokalnim publikacijama. Direktivom je propisano da se takvi dodatni oglasi ne smiju objaviti prije nego što se obavještenje o nadmetanju objavi u „SLEU“. Međutim, dodatni oglasi se mogu objaviti na nacionalnom nivou u slučaju da Ured za publikacije Evropske unije nije obavijestio javne naručioce o objavljivanju oglasa u „SLEU“ u roku od 48 sati od potvrde prijema oglasa. Dodatni oglasi ne smiju sadržavati informacije koje nisu navedene u obavještenju u ugovoru koje se objavljuje u „SLEU“.

Kada se objavljuju oglasi?

Oglas je potrebno objaviti u tri glavne situacije:

- prije pokretanja formalnog postupka javne nabavke – ovdje je riječ o fakultativnom oglasu kojim se tržište unaprijed obavještava o mogućim poslovnim prilikama u budućnosti, i to posredstvom prethodnog informativnog obavještenja (*Prior Information Notice, PIN*);
- na početku postupka javne nabavke za konkretan ugovor – kako bi se dobavljači pozvali da učestvuju u postupku javne nabavke, i to posredstvom obavještenja o nadmetanju (*Contract Notice*);
- na kraju postupka javne nabavke za konkretan ugovor – kako bi se dobavljači i druga lica obavijestili o zaključenju postupka javne nabavke, i to posredstvom obavještenja o dodjeli ugovora (*Contract Award Notice*) ili obavještenja za dobrovoljnu *ex ante* transparentnost (*Voluntary ex ante Transparency Notice*).

¹

<http://ted.europa.eu>

Oglašavanje prije pokretanja formalnog postupka javne nabavke uz upotrebu PIN-a: U skladu sa Direktivom, javni naručiocima mogu, ali ne moraju, unaprijed upozoriti tržište na moguće buduće prilike za dodjelu ugovora i to oglašavanjem uz upotrebu PIN-a. Ovo prethodno informativno obavještenje objavljuje Ured za publikacije EU u „SLEU“, ili ga objavljuju javni naručiocima na svojim profilima kupaca (u daljem tekstu će biti više riječi o tim „profilima kupaca“).

Ovakvo oglašavanje unaprijed je od koristi kako javnim naručiocima tako i potencijalnim dobavljačima:

- Prije objavljivanja oglasa, javni naručilac mora pažljivo da razmisli o svojim potrebama, tako da upotreba PIN-a može biti od pomoći da se osigura da se planiranje i budžetiranje unaprijed shvate ozbiljno.
- Dobavljači koji su unaprijed obaviješteni o mogućim poslovnim prilikama također mogu planirati u skladu sa tim saznanjem. Planiranje potpomaže ostvarenje adekvatnog stepena konkurencije i boljih ishoda u pogledu „vrijednosti za novac“ za javnog naručioca.
- Ako se koristi PIN, pod pojedinim uslovima može doći do skraćivanja zakonskih rokova za prikupljanje ponuda.
- Javni naručiocima koji nisu centralni javni naručiocima mogu da koriste PIN kao poziv za podnošenje ponuda, ali samo u restriktivnom postupku ili konkurentnom postupku uz pregovore. U tom slučaju, ako je PIN dovoljno detaljan, javni naručiocima nisu dužni da naknadno objave posebno obavještenje o nadmetanju.

Prethodno informativno obavještenje u standardnom formatu objavljuje Evropska komisija na svojoj internet stranici² (Obrazac 1). Ovaj obrazac je isti za sve vrste ugovora.

Stalno informiranje tržišta

Alternativna mogućnost za javne naručioca je da umjesto objavljivanja PIN-a u „SLEU“ tržište stalno obavještavaju o mogućim budućim poslovnim prilikama posredstvom vlastitog „profila kupca“ na internetu. Na profilu kupca se navode opće informacije o javnom naručiocu, zajedno sa podacima o otvorenim pozivima za podnošenje ponuda, predviđenim javnim nabavkama, zaključenim ugovorima i poništenim postupcima.

Javni naručilac na svom profilu kupca može da objavljuje i PIN-ove. U slučaju da javni naručilac objavi PIN na svom profilu kupca, nije dužan da dostavi PIN „SLEU“, ali ipak „SLEU“ treba da dostavi obavještenje o objavljivanju ovog obavještenja na profilu kupca.

Oglašavanje na početku postupka javne nabavke za konkretan ugovor korištenjem obavještenja o nadmetanju

Obavještenje o nadmetanju je izuzetno značajan dio postupka javne nabavke. Ono označava početak formalnog postupka javne nabavke za konkretan ugovor i njime se potencijalno dobavljači obavještavaju o mogućnosti da učestvuju u tom postupku.

Moraju se koristiti standardni obrasci obavještenja. Te obrasce objavljuje Evropska komisija na svojoj internet stranici. Standardni obrazac obavještenja o nadmetanju koristi se za veliku većinu postupaka javne nabavke, ali se za različite vrste postupaka nabavke koriste različiti obrasci. Primjera radi, postoje posebni obrasci obavještenja o nadmetanju za konkurse za dizajn, koncesije za izvođenje javnih radova, koncesije za pružanje usluga i socijalne i druge posebne usluge.

²

www.simap.europa.eu

Kako bi se obezbijedila što intenzivnija konkurencija i zadovoljili osnovni uslovi transparentnosti, obavještenje o nadmetanju mora biti sročeno tako da se jasno opišu priroda, predmet i procijenjena vrijednost ugovora i da se objasni kako se dobavljači mogu prijaviti za učestvovanje u ovom postupku. Obavještenje o nadmetanju se također mora popuniti tačno i potpuno. Ako se ne izradi jasno i potpuno obavještenje o nadmetanju koje ispunjava sve uslove može doći do razočaravajuće niskog stepena konkurencije, niskog kvaliteta ili neadekvatnih ponuda, ili čak do provođenja problematičnog postupka javne nabavke koji će naknadno možda morati da se ponovno pokreće.

Koje su posljedice dodjele ugovora o javnoj nabavci na koji se primjenjuje Direktiva bez prethodnog objavljivanja obavještenja o nadmetanju?

Direktivom je u ograničenom broju slučajeva dopušteno da se dodijeli ugovor o javnoj nabavci na koji se primjenjuje Direktiva bez prethodnog objavljivanja ugovora o javnoj nabavci, i to, primjera radi, tamo gdje se radovi, dobra ili usluge mogu nabaviti samo od određenog dobavljača, ili kada je to strogo neophodno iz razloga izuzetne hitnosti uslijed nastanka događaja koje javni naručilac nije mogao predvidjeti. U slučaju da je javni naručilac dodijelio ugovor bez prethodnog objavljivanja obavještenja u „SLEU“ bez pravne osnove, komisija za zaštitu prava ponuđača takav ugovor treba oglasiti ništavnim u skladu sa odredbama „Direktiva o pravnim lijekovima“ (Direktive 89/665/EEZ i 92/13/EEZ). Više informacija o ništavnosti ugovora može se naći u Informativnom dokumentu SIGMA o javnim nabavkama br. 12, „Pravni lijekovi“. Kako bi se izbjegla ništavnost ugovora, u Direktivi o pravnim lijekovima propisan je mehanizam objavljivanja dobrovoljnog obavještenja za dobrovoljnu *ex ante* transparentnost (Obrazac 15) u „SLEU“.

Šta se može učiniti ako je obavještenje o nadmetanju netačno ili ako se podaci u njemu trebaju mijenjati?

Postoji standardni obrazac za izmjene obavještenja o nadmetanju, takozvano Obavještenje o izmjenama ili dodatnim ispravkama. Ovaj standardni obrazac može se naći na internet stranici Evropske komisije (kao Obrazac 14) i može se koristiti za objavljivanje izmjena prethodno objavljenih obavještenja ili pružanje dodatnih informacija. Međutim, ako ispravka ili izmjena obavještenja dovodi do značajnijih promjena uslova nadmetanja, potrebno je produžiti prvobitno određene rokove ili pokrenuti novi postupak.

Oglašavanje na kraju postupka javne nabavke za konkretan ugovor

Javni naručilac mora objaviti zaključenje postupka javne nabavke za konkretan ugovor objavljivanjem obavještenja o dodjeli ugovora u roku od 30 dana od dana dodjele ugovora.

Ovo završno obavještenje je bitno jer se njime osigurava transparentnost postupka, jer se tako dobavljači i treća lica obavještavaju o zaključenju postupka nabavke i osnovu dodjele ugovora. Evropska komisija ove informacije koristi i za pripremu statističkih podataka o stepenu i prirodi aktivnosti javnih nabavki i praćenje postupaka javne nabavke.

Obaveza objavljivanja obavještenja o dodjeli ugovora odnosi se na sve ugovore kod kojih je objavljeno obavještenje o nadmetanju, kao i na pojedine druge ugovore za koje to obavještenje nije objavljeno.

Oglašavanje izmjena ugovora tokom njegovog trajanja

Javni naručioc mora objavljovati i informacije o izmjenama ugovora tokom njegovog trajanja. Standardni obrazac ovog obavještenja može se naći na internet stranici Evropske komisije (kao Obrazac 20). Ovo obavještenje mora se objaviti ukoliko izmjene ugovora:

- podrazumijevaju dodatne radove, usluge ili dobra koji su postali neophodni, a nisu obuhvaćeni prvobitnim ugovorom;
- nastaju iz razloga koje javni naručilac nije mogao da predvidi i u slučaju da se tim izmjenama ne mijenja ukupna priroda ugovora, a ukupno povećanje cijene ne iznosi više od 50 posto vrijednosti prvobitnog ugovora ili okvirnog sporazuma.

Postoje i druge situacije u kojima su izmjene ugovora tokom njegovog trajanja dopuštene Direktivom, ali javni naručilac koji mijenja ugovor dužan je da obavještenje o izmjenama ugovora objavi u „SLEU“ samo u dva slučaja navedena u gornjem tekstu.

Postoje li pravila o tome kako se obavještenja moraju dostavljati i koliko se brzo moraju objaviti?

Sva obavještenja se moraju dostaviti elektronskim putem Uredu za publikacije EU na standardnim obrascima koje propisuje Evropska komisija. Direktna veza sa besplatnim sistemom za elektronsko dostavljanje obavještenja omogućena je preko internet stranice Evropske komisije. Obavještenja se moraju objaviti u roku od pet dana od dana slanja.

Obrasci i opis postupka dostavljanja obavještenja elektronskim putem mogu se naći na internet stranici Evropske komisije.

Komunalne djelatnosti

Javni naručioci su dužni da oglase ugovore određene vrste i vrijednosti, ali im se daje više fleksibilnosti u pogledu izbora načina oglašavanja.

Izbor načina oglašavanja: Javni naručioci su slobodni da biraju između pet vrsta konkurentskih postupaka: otvoreni postupak, restriktivni postupak, konkurentni dijalog, pregovarački postupak bez objavljivanja poziva za podnošenje ponuda i partnerstvo za inovacije.

Javni naručioci također imaju fleksibilnost i u pogledu oglašavanja, što se u propisima naziva „pozivom za podnošenje ponuda“. Kada provode restriktivni postupak ili pregovarački postupak sa objavljivanjem poziva za podnošenje ponuda, javni naručioci se mogu opredijeliti za korištenje bilo kojeg od sljedeća tri načina:

- obavještenje o nadmetanju;
- godišnje „periodično indikativno obavještenje“;
- obavještenje o postojanju sistema kvalifikacije.

Kada provode otvoreni postupak, javni naručioci se mogu opredijeliti za korištenje periodičnog indikativnog obavještenja ili obavještenja o nadmetanju.

Lokalna obavještenja: Obavještenja se mogu objavljivati i na nacionalnom nivou, u kom slučaju ne smiju da sadrže bilo kakve informacije osim onih koje su sadržane u obavještenju prosljeđenom Evropskoj komisiji, i ne smiju se objavljivati lokalno prije datuma objavljivanja u „SLEU“. Bez obzira na to, oglašavanje na lokalnom nivou je dopušteno u slučaju da, u roku od 48 sati od potvrde prijema obavještenja u Uredu za publikacije EU, javni naručilac nije obaviješten o objavljivanju obavještenja u „SLEU“.

Sistemi kvalifikacije: Javnim naručiocima je dopušteno da formiraju sisteme kvalifikacije i upravljaju njima. Sistem kvalifikacije je sistem u kojem se privredni subjekti zainteresovani za zaključenje ugovora sa javnim naručiocem prijavljuju za sticanje statusa potencijalnog dobavljača. Javni naručilac potom registruje pojedine takve subjekte, ili sve njih, u svom sistemu kvalifikacije. Registrovani dobavljači potom čine skup iz kojeg javni naručilac može da odabere one koje će pozvati na potpisivanje ugovora ili sa kojima će pregovarati o tome.

Pri formiranju sistema kvalifikacije, javni naručilac je dužan da dostavi obavještenje o postojanju sistema kvalifikacije (Obrazac 7 na internet stranici Evropske komisije) u kojem navodi svrhu sistema, gdje se mogu naći pravila o njegovom radu i rok na koji se sistem uspostavlja. Ako sistem prestane da postoji, javni naručilac bi trebao objaviti obavještenje o dodjeli ugovora.

Okvirni sporazumi: Javni naručiocima mogu da zaključe okvirne sporazume uz korištenje standardnog obrasca obavještenja o dodjeli ugovora.

Sistemi dinamične nabavke: Javnim naručiocima je također dopušteno da formiraju sisteme dinamične nabavke za nabavke koje se najčešće ponavljaju. Pri formiranju sistema dinamične nabavke javni naručilac bi trebao da objavi obavještenje o nadmetanju. Pozivi za podnošenje ponuda za ugovore obuhvaćene sistemom dinamične nabavke ne moraju se objavljivati, ali se dostavljaju neposredno svim subjektima koji su stekli status učesnika u ovakvom sistemu.

Obavještenja o dodjeli ugovora: Javni naručiocima su dužni da dostave obavještenje o dodjeli ugovora na standardnom obrascu Ureda „SLEU“ u roku od 30 dana od zaključenja ugovora ili okvirnog sporazuma. Obavještenja o dodjeli ugovora za ugovore dodijeljene u skladu sa okvirnim sporazumom i ugovore zasnovane na sistemima dinamične nabavke mogu se grupisati i dostavljati kvartalno, u roku od 30 dana od posljednjeg dana relevantnog kvartala.

Dodatne informacije

Publikacije

SIGMA (2015), *Public Procurement Training Manual* [Priručnik iz oblasti javnih nabavki] – modul E2, OECD Publishing, Paris, <http://www.sigmaweb.org/publications/public-procurement-training-manual.htm>

Informativni dokumenti o javnim nabavkama

<http://www.sigmaweb.org/publications/key-public-procurement-publications.htm>

SIGMA (2016), *Contract Modifications* [Izmjene ugovora], Brief 38, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *E-Procurement* [Elektronske javne nabavke], Brief 17, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Procurement by Utilities* [Javne nabavke preduzeća za komunalne djelatnosti], Brief 16, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Procurement Tools* [Mehanizmi javnih nabavki], Brief 11, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Remedies* [Pravni lijekovi], Brief 12, OECD Publishing, Paris

SIGMA (2016), *Understanding the EU Financial Thresholds* [Finansijski pragovi EU], Brief 5, OECD Publishing, Paris

Drugi izvori

Odabrana sudska praksa Suda pravde Evropske unije: C-199/85 *Komisija protiv Italije*, C-24/91 *Komisija protiv Španije*, C-107/92 *Komisija protiv Italije*, C-328/92 *Komisija protiv Španije*, C-318/94 *Komisija protiv Njemačke*, C-225/98 *Komisija protiv Francuske*, C-385/02 *Komisija protiv Italije*, C-394/02 *Komisija protiv Grčke*, C-126/03 *Komisija protiv Njemačke*, C-21/01 i C-28/01 *Komisija protiv Nemačke*, C-362/03 i C-463/03 *Strabag i Kostman*, C-299/08 *Komisija protiv Francuske*, C-561/12 *Nordecon i Ramboll Eesti*, C-19/13 *Fastweb*, http://curia.europa.eu/jcms/jcms/j_6/